

Referat

Til stede:

Fra Norges Bondelag: Lars Petter Bartnes, Per Skorge, Anders Huus

Fra LMD og FIN: Leif Forsell, Viil Søyland, Per Skjeflo, Ingeborg Reiersgård, Maria Krekling

Til stede på første del av møtet:

Fra Tine: Trond Reierstad, Johnny Ødegård, Eivind Kjuus

Fra Q-meierienes produsentlag: Trond Kristian Refve

Møteleder: Leif Forsell

Referent: Maria Krekling

Produksjonstilpasning i melkesektoren – om inndragning av kvote solgt til staten i 2016

Møtet startet kl. 14.00 den 28. september 2016.

Staten ved Forsell presenterte tema for møtet, om kumelkkvote som er solgt til staten i 2016 skal inndras. Forsell presiserte at Norges Bondelag er invitert til møtet som part i jordbruksavtalen 2016/2017, og at Tine og Q-meierienes produsentlag er invitert for å orientere om markedssituasjonen og gi råd. Forsell orienterte om at en heving av overproduksjonsavgiften ikke er tema for møtet, men at dette vil bli fulgt opp i egen prosess.

Tine redegjorde for markedssituasjonen med betydelig oppbygging av lagre både for ost, skummetmelkpulver og smør, og videre om behovet for å hindre ytterligere oppbygging av ostelagre fram mot bortfall av eksportstøtte i 2020. Tine vurderte inndragning av kvote solgt til staten som et lite kontroversielt tiltak og det billigste tiltaket for bonden. Q-meierienes produsentlag var positive til inndragning av kvote. Verken Tine eller Q-meierienes produsentlag ga råd om hvordan tiltaket skulle finansieres. Tine og Q-meierienes produsentlag forlot deretter møtet.

Norges Bondelag bekreftet at saken er godt opplyst fra Tine og Q-meierienes produsentlag.

Norges Bondelag viste til § 2.4 *Omgjøring og tillegg* i Hovedavtalen for jordbruket som grunnlag for møtet, der det heter at:

Partene kan kreve forhandlinger om endringene i en løpende jordbruksavtale når viktige forutsetninger for denne er blitt forandret vesentlig. Partene kan også kreve forhandlinger om tillegg til en løpende jordbruksavtale når uforutsette forhold oppstår.

Videre viste Norges Bondelag til Innst. 101 S (2015–2016) hvor komiteens flertall (bestående av Fremskrittspartiet, Høyre, Arbeiderpartiet, Venstre) «vil understreke at utfasingen av eksportsubsidier må gjennomføres på en måte som sikrer muligheter for en gradvis tilpasning til en ny konkurransesituasjon, også gjennom at avbøtende tiltak vurderes», mens Krf mente at avbøtende tiltak skulle klarlegges før utfasingsperioden startet. Norges Bondelag viste til at behovet for å gjøre tiltak nå, er nødvendig for å møte situasjonen som kommer til å oppstå etter fjerningen av eksportsubsidiene i 2020. Utfasingen av eksportstøtten til ost, tilsvarende om lag 100 mill. liter melk, er en beslutning fattet av Stortinget og avbøtende tiltak må derfor finansieres over statsbudsjettet.

Staten viste til § 2.4 i Hovedavtalen og at ut over informasjon om lagersituasjonen i Tine, er ikke viktige forutsetninger for årets jordbruksavtale endret vesentlig. De spørsmål som Norges Bondelag tok opp, var kjent på det tidspunktet årets jordbruksavtale ble inngått i mai. Staten mente at inndragning av kvote vil være et hensiktsmessig tiltak som et bidrag til å håndtere Tines lageroppbygging, og at det i tråd med vanlig praksis må finansieres over omsetningsavgiften.

Norges Bondelag viste til informasjon fra Tines om at lagersituasjonen på ost er endret og mer prekær enn da jordbruksavtalen ble inngått i mai. Norges Bondelag bekreftet at de oppfattet situasjonen i melkemarkedet slik at inndragning av kvote solgt til staten i 2016 vil være et effektivt tiltak for å redusere produksjonen, og dermed bedre lagersituasjonen for markedsregulator. Norges Bondelag understreket at situasjonen i melkemarkedet fram mot avvikling av eksportsubsidiene i juni 2020, innebærer et behov for å redusere melkekvote. Norges Bondelag presiserte at inndragning av kvote i 2016 må finansieres over statsbudsjettet. Norges Bondelag presiserte videre at dersom det ikke ble enighet mellom partene, vil det i kvotedrøftingene måtte vurderes å sette forholdstallet for alle kumelkprodusenter under 1,00.

Partene var enige om det foreslåtte tiltaket, men konstaterte at de ikke ble enige om finansieringen.

Møtet var slutt kl. 15.35.

- - -

Staten og Norges Bondelag hadde videre telefonisk kontakt onsdag kveld og torsdag formiddag. Staten viste til at det framgår eksplisitt av gjeldende jordbruksavtale mellom Staten og Norges Bondelag hvordan et slikt oppkjøp skal finansieres. I avtalens punkt 5.2.1 heter det at:

Vedtak om inndragning av melkekvote og prisfastsetting for den sentralt administrerte omsetningsordningen, fastsettes gjennom jordbruksavtalen. Inndragning av melkekvote finansieres ved omsetningsavgift.

Staten understreket igjen overfor Norges Bondelag at finansiering av inndragning av melkekvote må skje i henhold til jordbruksavtalens bestemmelser.

Norges Bondelag påpekte at for Norges Bondelag er den eneste grunnen til at inndragning av statlig kvote er aktuelt nå, er behovet for tilpasning til utfasing av eksportstøtte i 2020. Det er Stortinget som har besluttet å fjerne eksportstøtten og det påligger derfor Stortinget et ansvar for å finansiere avbøtende tiltak for å hindre overproduksjon. Beslutningen omfatter en stor andel av norsk melkeproduksjon og vil kunne føre til overproduksjon. Jordbruksavtalens bestemmelse pkt. 5.2.1 om bruk av omsetningsavgiftsmidler, gjelder i normale situasjoner der bøndene selv har ansvaret for finansiere kostnader ved overproduksjon.

Staten på sin side understreket at de forholdene Norges Bondelag har fremført var vel kjent da partene inngikk årets jordbruksavtale.

Partene konstaterte at det derfor ikke blir aktuelt å inndra kvote solgt til staten i 2016.